

Zomerviering 1

De eerste broedermoord

17 juli 2022

- Fontein, 9.30 u.: ds. Evert Jan Veldman
- De Bron, 10.00 u.: Peter Altena,
Marjanne Binsbergen
De eerste broedermoord

24 juli 2022

- Fontein, 9.30 u.: Ruth Pruis
- De Bron, 10.00 u.: Otto van Klarbergen,
Christian Hulzebos, Hermi Kingma
Niet in mijn naam!

31 juli 2022 - 10.00 uur

- Fontein, 9.30 u.: da Alberte van Ess
- De Bron, 10.00 u.: Cor en Elsa Snieder
Imerlijke vrede in turbulente tijden

7 augustus 2022 - 10.00 uur

- Nieuwe Kerk: ds. Tirtsa Liefing
- De Bron: Gerrie van Hof,
Otto van Klarbergen, Lammert Doedens
Angst, vijandsbeelden en verzoening

14 augustus 2022 - 10.00 uur

- Nieuwe Kerk: ds. Evert Jan Veldman
- De Bron: Lexia Koch, Paul van Zwieten
Geweldloze weerbaarheid

21 augustus 2022 - 10.00 uur

- Nieuwe Kerk: ds. Tirtsa Liefing
- De Bron: Hilda Scherphuis
Het einde van het kwaad

De Fontein, Eikenlaan 255, Groningen
Nieuwe Kerk, Nieuwe Kerkhof 1, Groningen
De Bron, Bentismaheerd 1a, Groningen

OM TE BEGINNEN

Orgelspel

Woord van welkom

Ontsteken van de kaarsen

Moment van stilte

Allen gaan staan

Openingslied: 'Zoals een bloem zijn kelk heft naar de zon' - NLB 220

1 Zo-als een bloem zijn kelk heft naar de zon,
een boom zijn ar-men uit-breidt naar de he-mel,
ja zelfs het zaad, diep in de ak-ker-grond,
zoekt naar het licht en op-staat om te le-ven,
zo zoekt ons hart naar U, o eeu wig licht,
zo taalt ons lied naar U, o God van vre-de.

Liedboek Online

- 2 Lof zij uw naam die oplicht in de nacht,
uw luister staat geschreven in de sterren,
zo hoog van eer, een uitstraling zo zacht,
taal van genegenheid, tijding vaan verre.
Wij zien verwonderd naar de stille pracht,
zou ooit een mens die heerlijkheid verwerven?
- 3 In sierlijk schrift, hoog aan de hemeltrans,
hebt Gij de nacht uw signatuur gegeven.
Wij zijn geschreven met dezelfde hand,
dezelfde gratie wekt ook ons tot leven.
De morgenster, zozeer aan U verwant,
Hij heeft het uur der duisternis verdreven.

Bemoediging en drempelgebed

v.: Onze hulp is de naam van de Eeuwige

a.: SCHEPPER EN BEHOEDER VAN ALLE LEVEN

v.: Eeuwige, onze God,
zie ons hier,
samengekomen in uw huis
om uw aanwezigheid te mogen ervaren
in de liederen die wij zingen
in de woorden die klinken
in de gebeden die opstijgen
in de stilte in deze ruimte en in ons hart.

a.: WEES AANWEZIG,
VERBIND U OPNIEUW MET ONS
ALS BONDGENOTEN OP DE WEG VAN UW VREDE.
SPREEK ONS AAN
IN DE BEZIELENDE KRACHT VAN UW GEEST.
BRENG ONS IN BEWEGING
NAAR ONZE NAASTE OVER ALLE GRENZEN HEEN.
AMEN.

Allen gaan zitten

Kyrie en Gloria

v.: Laten we de Eeuwige om ontferming aanroepen
voor de nood van de wereld
en zijn naam prijzen want zijn barmhartigheid
is eindeloos

1 Duurt de oor-log voort, ster-ven kin-de-ren van hon-ger,
 we-nen va-ders luid om hun zo-nen in de strijd,
 krij-gen meis-jes les in het dan-sen zon-der part-ner,
 wie heeft dan pro-fijt?

- 2 Duurt de oorlog voort, / wordt de waarheid bruut gegijzeld,
 trekt de wolf het kleed / van de onschuld aan,
 wordt de vredesroep, / honend als verraad bestempeld,
 wie doorziet de waan?
- 3 Duurt de oorlog voort, / ondermijnt terreur het leven,
 trekt een schare weg / voor de dreiging van een bom,
 raakt een volk ontheemd / om de nationale glorie,
 wie kijkt naar hen om?
- 4 Duurt de oorlog voort, / worden rijken zichtbaar rijker
 prijst men wapentuig / dat de aarde beven doet,
 wordt een vruchtbaar land / morgen tot een woeste vlakte,
 wie keurt zoiets goed?
- 5 Duurt de oorlog voort, / sluiten wij dan niet de hemel?
 Duurt de oorlog voort, / scheppen wij dan niet de hel?
 Duurt de oorlog voort, wordt het ons dan nog vergeven?
 Duurt de oorlog voort... en voort ...en voort

Uit: Opstaan! (Iona), lied 5

①
Zing nu ver-heugd een vro-lijk lied,

②
ja zing en ju-bel al-le-maal.

③
Wij spe-len en zin-gen in glo-ri-a,

④
in klank en kleur, in toon en taal.

NLB 309, regel 1 - 4

RONDOM HET WOORD

v.: De Eeuwige zal bij jullie zijn!

a.: EN ZIJN GEEST ZAL JOU NABIJ ZIJN!

Gebed van de zondag

'Zo bidden wij zingend'

Kom, Geest van God, maak on-ze har-ten

o-pen, dat Chris-tus bij ons wo-ning vindt.

Liedboek Online

NLB 333

Lezing: Genesis 4 (NBV21)

1 De -rode- mens heeft Eva, zijn vrouw, bekend; zij wordt zwanger en baart Kaïn, - *verworvene!* Ze zegt: verworven heb ik een man, bij de Ene!

2 Zij voegt toe en baart zijn broeder Abel, - *ijlheid!* Abel wordt herder over wolven, Kaïn is dienaar van de -rode- grond geworden.

3 Het geschiedt na verloop van dagen: Kaïn doet komen van de vrucht van de -rode- grond een broodgift aan de Ene.

4 Abel, ook hij heeft doen komen: van de eerstelingen van zijn wolvee en van hun vet; de Ene slaat acht op Abel en zijn broodgift.

5 Op Kaïn en zijn broodgift heeft hij geen acht geslagen; dat brandt hevig in Kaïn en zijn aanschijnstrekken vervallen.

6 Dan zegt de Ene tot Kaïn: waarom is het in jou zo ontbrand en waarom zijn je aanschijnstrekken vervallen?-

7 is er niet als je goed doet verheffing?- en als je niet goed doet ligt zonde voor de deur op de loer; op jou is zijn hartstocht gericht, en jij, jij moet over hem heersen!

8 Dan zegt Kaïn tot Abel, zijn broer:.....* En het geschiedt: als zij op het veld zijn staat Kaïn op tegen Abel, zijn broer, en vermoordt hem.

9 Dan zegt de Ene tot Kaïn: waar is Abel, je broer?- hij zegt: mij onbekend,- ben ik mijns broeders hoeder?

10 Hij zegt: wát heb je gedaan!- een stem!- stromen bloed van je broeder schreeuwen mij toe van de -rode- grond!-

11 nu dan, vervloekt jij, weg van de -rode- grond die haar mond moest opensperren om de stromen bloed van je broeder op te nemen uit jouw hand;

12 wanneer je de -rode- grond dient zal ze haar kracht niet toevoegen aan jou; dolend en dwalend zul je wezen op het aardland!

13 Dan zegt Kaïn tot de Ene: te groot is mijn misdaad om te dragen:

14 zie, ge hebt mij verjaagd vandaag van op het aanschijn van de -rode- grond en voor uw aanschijn moet ik mij verbergen; ik ben dolend en dwalend geworden op het aardland, het zal zo worden: wie mij vindt zal mij vermoorden!

15 Maar dan zegt de Ene tot hem: zó niet; al wie Kaïn vermoordt, zevenvoudig wordt hij gewroken; de Ene zet op Kaïn een teken, dat al wie hem vindt hem niet mag neerslaan.

16 Kaïn trekt weg van voor het aanschijn van de Ene; hij zet zich neer in het land Nod,- *dwaalspoor*, ten oosten van Eden.

17 Kaïn bekent zijn vrouw, ze wordt zwanger en baart Henoch; hij wordt bouwheer van een stad en roept een naam uit voor de stad naar de naam van zijn zoon: Henoch!

18 Gebaard wordt aan Henoch: Irad,- stedeling, en Irad heeft Mechoejaël geboren doen worden; Mechiaël heeft Metoesjaël geboren doen worden en Metoesjaël heeft Lamech geboren doen worden.

19 Lamech neemt zich twee vrouwen; de naam van de ene is Ada, de naam van de tweede is Tsila.

20 Dan baart Ada Javal; díe is geworden de vader van wie neerzit met tent en kudde.

21 De naam van zijn broer is Joeval; die is geworden de vader van al wie een greep heeft op harp en panfluit.

22 En Tsila, ook zij heeft gebaard, en wel Toeval Kaïn, een smid,- elk die kerft in koper en ijzer; en de zuster van Toeval Kaïn is Naäma.

23 Dan zegt Lamech tot zijn vrouwen: Ada en Tsila, hoort naar mijn stem, vrouwen van Lamech, leent het oor aan wat ik zeg!- want een man heb ik vermoord om een schram aan mij en een pasgeborene om een striem in mij!-

24 want zevenvoudig wordt Kaïn gewroken, en Lamech zevenenzeventigmaal!

25 Rode Adam bekent nogmaals zijn vrouw, en zij baart een zoon en roept als naam voor hem uit: Set,- inzet, 'want God heeft voor mij ander zaad ingezet in plaats van Abel, omdat Kaïn hem heeft vermoord!'

26 Aan Set, ook hem wordt een zoon geboren; hij roept als naam voor hem uit: Enosj; tóen is men begonnen de naam van de Ene aan te roepen.

Schriftlied: 'Stem als een zee van mensen' - NLB 828: 1 zanggroep, 2 en 3 allen

1 Stem als een zee van men-sen
om mij door mij heen.
Stem van die dren-ke-ling,
van dat stuk wrak-hout,
dat een mens blijkt
als hij mij aan - kijkt.

The image shows a musical score for a hymn. It consists of six staves of music in G major (one flat) and 4/4 time. The lyrics are written below the notes. The first staff starts with a treble clef and a key signature of one flat. The music is simple, using mostly quarter and eighth notes. The lyrics are: '1 Stem als een zee van men-sen om mij door mij heen. Stem van die dren-ke-ling, van dat stuk wrak-hout, dat een mens blijkt als hij mij aan - kijkt.' The score ends with a double bar line.

- 2 Stem die mij roept: wie ben je,
mens waar is je broer?
Stem die mijn vliezen breekt
en mij bevrijdt, die
vuur uit steen slaat,
jij die mij ik maakt.
- 3 Stem die geen naam heeft, nog niet,
mensen zonder stem.
Stem als een specht die klopt
aan mijn gehoorbeen.
Woord dat aanhoudt.
God die mij vasthoudt.

Lezing

In de oudste lagen van mijn ziel,
waar hij van stenen is gemaakt,
bloeit als een gaaf, ontkleurd fossiel
de stenen bloem van uw gelaat.

Ik kan mij niet van u bevrijden,
er bloeit niets in mijn steen dan gij.
De oude weelden zijn voorbij
maar niets kan mij meer van u scheiden.

M. Vasalis - Gedichten, pag. 71

Acclamatie bij de lezingen

Woor-den van le - ven, een weg om te gaan,
Je - zus Mes - si - as.

Liedboek Online

NLB 339g

Overweging

Orgelspel

Lied: 'Rechter in het licht verheven' - NLB 1008

Rech-ter in het licht ver - he-ven,
ko-ning in uw ma - jes - teit,
lou-ter ons ge - rin - ge le-ven,
scheld ons on-ze schul-den kwijt,
laat uw vleugelen ons om - ge - ven,
troost ons met uw te - der - heid.

Liedboek Online

- 2 Hoor de bittere gebeden
om de vrede die niet daagt.
Zie hoe diep er wordt geleden,
hoe het kwaad de ziel belaagt.
Zie uw mensheid hier beneden,
wat zij lijdt en duldt en draagt.
- 3 Houd wat Gij hebt ondernomen,
klief het duister met uw zwaard.
Kroon de menselijke dromen
met uw koninkrijk op aard.
Laat de vrede eindelijk komen,
die uw hart voor ons bewaart.

GAVEN EN GEBEDEN

Diaconale mededelingen en inzameling

Dankgebed en voorbeden

Licht dat te-rug-komt. Hoop die niet ster-ven wil.

Vre-de, die bij ons blijft.

Stil gebed en Onze Vader

Onze Vader in de hemel,
 laat uw naam geheiligd worden,
 laat uw koninkrijk komen
 laat uw wil gedaan worden
 op aarde zoals in de hemel.
 Geef ons vandaag het brood
 dat wij nodig hebben.
 Vergeef ons onze schulden,
 zoals ook wij vergeven
 wie ons iets schuldig is.
 En breng ons niet in beproeving,
 maar red ons van het kwaad.
 Want aan u behoort het koningschap,
 de macht en de majesteit
 tot in eeuwigheid.
 Amen.

(NBV21)

ZENDING EN ZEGENING

Slotlied: 'Van de vrede blijf je dromen'

1 Van de vre-de blijf je dro-men, van een we-reld in het groen,
 waar ver-driet niet meer kan ko-men, waar geen mens je kwaad zal doen.
 Nie-mand bang meer en al-leen, zon en warm-te om je heen.
 Nie-mand bang meer en al-leen zon en warm-te om je heen.

- 2 Samen zullen wij weer leren
van de vrede, hoe dat moet,
hoe je onrecht om kunt keren
tot iets heels en tot iets goeds.
Zodat alles anders wordt, 2x
dichterbij de droom van God
- 3 Van raketten en van zwaarden
maken wij gewoon een ploeg
en wij zaaien op de aarde
graan voor allen, brood genoeg.
Liefde huis in elke straat, 2x
niemand wordt er meer soldaat.
- 4 Van de vrede blijf je dromen,
jij zult zien, soms, hier en daar,
hoe er steeds meer mensen komen
die niet vechten met elkaar.
Die de wegen gaan van God, 2x
tot de aarde hemel wordt

Woorden van zending en zegen

a.:

The image shows a musical score for the text 'A - men, a - men, a - men.' It consists of two staves: a treble clef staff on top and a bass clef staff on the bottom. The key signature is one sharp (F#). The melody is written in the treble clef, starting with a whole note chord (F#4, A4, C5), followed by a half note chord (F#4, A4), and then a series of eighth notes: F#4, A4, C5, B4, A4, G4, F#4. The bass line is written in the bass clef, starting with a whole note chord (F#2, A2, C3), followed by a half note chord (F#2, A2), and then a series of eighth notes: F#2, A2, C3, B2, A2, G2, F#2. The lyrics 'A - men, a - men, a - men.' are written below the treble staff, with hyphens under the 'a' and 'men' words to indicate syllable placement.

Orgelspel

MEDEWERKERS AAN DE DIENST:

Voorganger: ds. Evert Jan Veldman

Organist: Carel van Aurich

Zanggroep o.l.v. José van Dijken

Piano: José van Dijken

Lectrix: Marian Kamstra

Oudeling van dienst: Hessel Boersma

Diaken van dienst: Carel Huijgen

Beeld: Auke Faber